

POMILO

JOULUNA -73

Jalkanen -73

**Meillä voit tehdä kaupat
myös Shell - luottokortilla.
Ja muistathan, että SOKOS-
luottokortti kelpaa kaikilla
Shell - huoltoasemilla.**

**KOLMEN KERROKSEN
VERRAN
VALINNANVARAA**

**SOKOS
SATAKUNTA**

Liisankatu 2—4, Pori
Puh. vaihde 44511

RAKENNUSLIIKE

VALLI & SANTALA Oy

ETELÄPUISTOKATU 12

PUHELIN VAIHDE 16 270

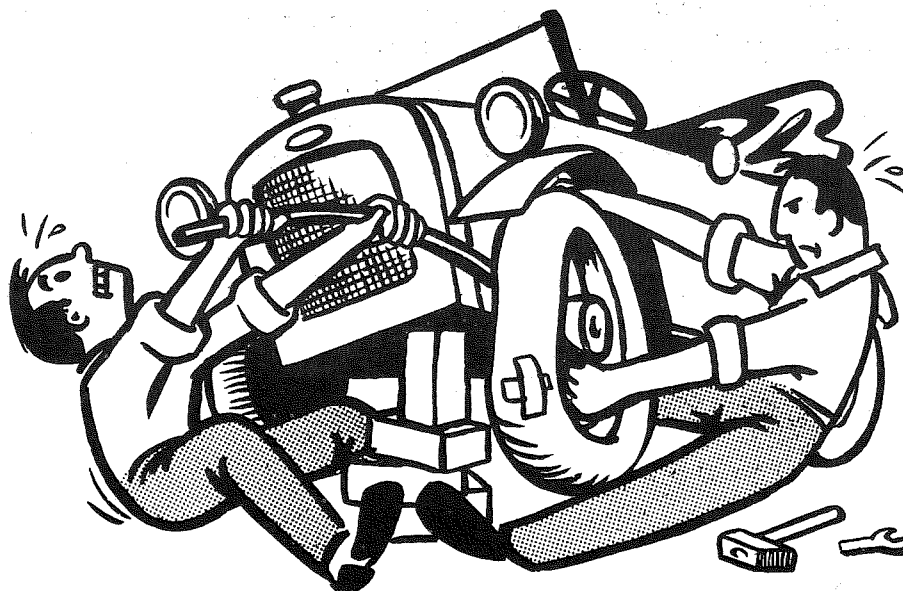
KONEPAJA

PORIN JOUSI

»TERÄSMIEHINEEN»

toivottaa
HYVÄÄ JOULUA
Pomilan lukijoille

TUSKAT POIS AUTOMATKOISTA

PORIN RENGAS

PAANAKEDONKATU 12 - PUH. vaihde 44122

MIESKUOROLAULU ON TAPA ELÄÄ

On paljon pohdittu aikojen kuluessa, miksi kuorolaulu ja nimenomaan mieskuorolaulu on edelleen meidän yhteiskunnassamme eräs harrastelijataiteen suosituimpia muotoja. Tälläkin taiteenmuodolla on oma itseisarvonsa, jokainen laulaja voi kykyjensä mukaisesti osallistua ja vaikuttaa taiteen tekemiseen ja siihen kokonaisuuteen, josta kuulija joskus nauttii täysin siemauksin, mutta joskus on varmaan nauttimattakin.

Saako laulaja itselleen tyydytystä taiteellisessa mielessä, pystyykö hän kylliksi toteuttamaan itseään laulamalla vuosikymmeniä samassa kuorossa? Mikä on mieskuoron voima, mikä on se magneetti, jonka vaikutuskentässä laulaja viihtyy? Moniaita kysymyksiä on esitetty ja yhtähyvin aikanaan Klemetin kautena kuin myös tällä hetkellä.

Sanoisin, että miehestä, joka on laulanut kuorossa 15–20 vuotta, voidaan vasta käyttää nimeä kuoromies. Tällöin hän tuntee kuoroillemme tyypillisen perusohjelmiston, ehkä noin 200 laulua ja voi, missä tahansa kuoroveljiä sitten kokoontuukin, yhtyä lauluun ja se käy todella rutinoituneeksi. En malta olla kertomatta tässä yhteydessä erästä tapahtumaa, joka on sattunut YL:n 50-vuotisjuhlien yhteydessä, siis noin 40 vuotta sitten. Lauluveikot olivat laulaneet, syöneet ja laulaneet, juoneet ja laulaneet koko kevään yön. Sali oli vihdoinkin tyhjentynyt, mutta vahtimestari tahtoi vielä tarkistaa, että kaikki olivat lähteneet. Tällöin löytyi eräästä loosista laulajaveli frakissaan nukahtaneena kesken juhlien. Heti kun tirautettiin tilkkanen kylmää vettä hänen niskaansa, hän avasi silmänsä ja kysyi: »Jaha, mikäs laulu

otetaan».

Todellinen laulaja ei kuitenkaan saa kalkkeutua ja koteloitua vain tietyn perusohjelman osaamiseen, vaan aina olisi pystyttävä omaksumaan uutta. Uudesta ohjelmistosta nimittäin ei koskaan tule puutetta, jos lähdetään kansainvälisille vesille. Tietysti jokaisella kansalla on omat laulunsa ja omat ihanteensa, joita he lauluillansa kuvastelevat.

Mikä mielestäni mieskuoroissa on yhtä tärkeää kuin laulaminen sinänsä, se on kurinalaisuus, yhteishenki ja ystävyys. Kuoromiljöössä toveruus on erilaista, se on ihmisläheisempää kuin muualla. Mieskuoro on eräs erittäin voimakas kasvattaja, se on elämäkoulu maailmankatsomuksellemme ja se on myöskin käytöksen koulu.

Nykyajan ihminen potee usein mielenterveydellisiä ongelmia. Sanotaan, että kuorolaulu purkaa turhautumia ja arjen harmaus jää taka-alalle.

Uutena puheenjohtajana tunnen velvoittavana edellisten puheenjohtajien suuriarvoisen työn kuoromme hyväksi, josta parhain kiitos. Yritän osaltani viedä kuorotyötä eteenpäin ja näyttääpä siltä, että Porin Mies-Laululla on täystyöllisyyden vuosi meneillään, sillä onhan edessämme ulkomainen kuoromatka, jonka onnistumiseksi osaltaan tämänkin julkaisun avulla kerätään ystäviä ja varoja.

Tällaisissa merkeissä haluan toivottaa kaikille kuoroveljille, kuoromme kannattajajäsenille ja muille työhömmme myötämielisesti suhtautuville mitä parhainta joulua sekä suotuisaa menoa alkavalle vuodelle.

Raikko Jaatinen

MUUTAMIA AJATUKSIA JA KÄSITTEITÄ ÄÄNENMUODOSTUKSESTA

Puhuminen, lausuminen ja laulaminen ovat ihmisen äänielimistöllä aikaansaattua ilmaisua. Tähän vaaditaan sekä henkistä että fyysistä työskentelyä, johon liittyy läheisesti sisäinen tunneilmaisun tarve. Mutta vasta hyvin kouluttu ilmaisutaito tekee esim. laulullisen ilmaisutapahuman nautittavaksi sekä itselleen esiintyjälle että kuulijalle. Taidon saavuttamiseen pyritään jatkuvalla äänielinten koulinnalla ja sisäisen ajatusmaailman rikastuttamisella.

On aika vaikeaa oppia ymmärtämään ja hallitsemaan tätä »soittimista kauneinta», ihmisääntä. Siihen on vain yksi keino: Tehdä työtä. Ehkä pitkänkin aikaa. Jokaisen edistysaskeleen tuottama ilo on kuitenkin suuri.

Kun puhutaan kuorolaulun teknillisestä osaamisesta, on silloin ehkä tärkeimpänä mainittava juuri yhtenäinen kuorosointi, sointikvaliteetti, johon ei päästä ilman yhtenäistä äänenmuodostustekniikkaa. Äänielimistöön perehtyminen, hengitystaidon harjoittaminen, lauluasennon hallinta, äänen sointi ja äänteiden oikea muodostaminen ovat tällöin perusasioita, joista on lähdettävä.

Kuulemme varsin usein sanan resonanssi. Kuorolaulaja saa kehotuksen parempaan resonointiin. Joku laulaja resonoi hyvin j.n.e. Mistä kaikesta tällöin onkaan kysymys? Resonointi eli kaje tarkoittaa ennenkaikkea perusäänen, äänihuulisoinnin vahvistamista ja oikeaa värittämistä. Tärkeimmät äänielimet ovat: kurkunpää äänihuulineen, kieli, kitalaki, kitapurje sekä resonanssiontelot. Nämä resonanssiontelot ovat ihmisellä kurkunpään yläpuolella kaulassa, nenän käytävissä ja nenän sivuonteloissa. Äänenmuodostuksen yksi perustehtävistä on auttaa

laulajaa löytämään resonanssionteloitteen oikea käyttötapa. Suupohjan lihaksiston oikea käyttö ja alaleuan irtonaisuus on myös resonanssille hyväksi. Samoin kielen nostaminen pois nielusta, jossa se tukkoaa vapaata resonointia. Kun resonanssia käytetään oikein äänen vahvistamiseen, saa kurkunpää rauhassa suorittaa tehtävänsä perusäänen synnyttäjänä.

Resonanssiin liittyvinä asioina lienee syytä hieman puuttua käsitteisiin rintasointi ja pääsointi, jotka sanat usein vilahtavat laulutoiminnoista puhuttaessa. Kurkunpään yläpuolella olevassa tilassa, kielenselän ja kitapurjeen korkeudelle saakka syntyvää sointia sanotaan rintasoinniksi. Se antaa äänelle lämpöä ja voimaa. Sitä resonanssia, jonka ääni saa nenässä ja sen takana olevissa onteloissa, sanotaan pääsoinniksi. Tämä taas antaa ääneen raikautta ja eloa. Äänen pitää muodostua tasapainoisesti kummastakin sointitavasta yhdessä kuulostaakseen vapaalta ja terveeltä. Mitä korkeampi sävel, sitä enemmän siinä on pääsointia, mitä matalampi sävel, sitä enemmän rintasointia. Matalissa sävelissä kurkunpää on alempana, joten rintasoinnin tila on silloin suurempi.

Hengitystapaa, jota kuorolaulajan tulee käyttää laulaessaan nimitetään pallea-vatsahengitykseksi eli kokonaishengitykseksi. Tässä hengitystavassa koko hengityselimistö tulee tehokkaaseen käyttöön. Vartalon tulee laajeta mahdollisimman alas lantioon saakka. »Älä silti ahda itseesi valtavia ilmamääriä, hengitä tavalliseen tapaan mukavasti», kuuluu eräs ohje.

Näissä puitteissa ei ole mahdollista syvennellä asiaa tarkemmin. Sensijaan jälleen pari käsitettä esille, jotka liittyvät hengitystekniikkaankin.

Puhutaan laulajan tuesta. Se joustava vastus, jonka tunnemme vatsassa uloshengityksen aikana, on laulajan alempi tuki. Tämä vastus pitää tuntea hyvin alas saakka. Se ei saa tuntua jäykältä ja kovalta. Alempi tuki on hengityslihasten toimintaa äänihuuliin kohdistuvan ilmanpaineen voimakkuuden säätelyssä. On olemassa myös ylempi tuki. Tämä on laulajan mahdollisimman korkealla otsa- ja nenäluuta vasten tuntema soiva kohta. (Helppo havaita esim. laulamalla m, n ja ng äänteitä). Tukeminen on lihaksiston hyväksikäyttöä kantavan äänen ja hyvän legatolinjan aikaansaamiseksi.

Vielä aivan lyhyesti äänenmuodostukseen liittyvä käsite vankentaminen. Se on suupohjan lihasten ja kurkunpään liikkumisen tehostamista sopivilla harjoituksilla. Juuri suunpohjan lihakset suorittavat äänen tukemista yläkajeton piirissä.

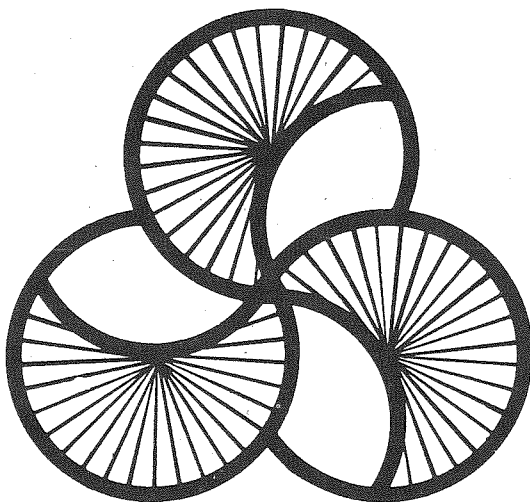
Äänteiden muodostamiseen eli artikulaatioon voimme tässä yhteydessä myös puuttua vain joitakin pääseikkoja esiinottamalla. Kaikilla vokaaleilla tulee olla sama resonanssi. Kielen tulee olla mahdollisimman korkealla. Kieli on keskiasennossaan E-tä äännettäessä. Leuan on

oltava rento siihen saakka, jolloin »viimeinen sävel on soinnut loppuun». Nämä seikat auttavat saamaan jokaiseen säveleeseen sekä pää- että rintasointia. Huulien liike eteenpäin auttaa kitapurjetta pääsemään jännityksestä ja kieltä vapautumaan.

Tähän liittyvänä vielä yksi »outo» käsite, peittäminen. Se on kielen kohottamista kitalakea kohden. Näin sävelen kulkutie kajeonteloista suuhun tulee tiiviimmäksi ja sointi kiinteämmäksi. Kitapurje putoaa alaspäin ja pääsointi laajenee.

Jos aina laulua harjoitellessamme pyrimme laulamaan mahdollisimman keskittyen ja kau- niisti, on se jo äänen muodostuksen harjoittamista. »Laula yhtä paljon sydämelläsi kuin pääläsi», sanoo Jorma Huttunen. On siis kysymys äänielinten harjoittamisesta. Täytyy kuitenkin muistaa, että on kysymys laulamisesta, äänen käytöstä laulussa. Se on laulamista tavalla, joka on kuin pehmeätä hierontaa äänihuulille ja koko ääniorganismille. Terveet äänielimet tarvitsevat ennenkaikkea bel cantoa — kauniisti laulamista, kuten italialaiset sanovat.

Erkki Hakkiluoto

RAKENNUSTOIMISTO

A. PUOLIMATKA OY

Pori Teljäntori Yrjönkatu 15 A 6 krs. puh. 939-11 210

TELJÄNTORIN

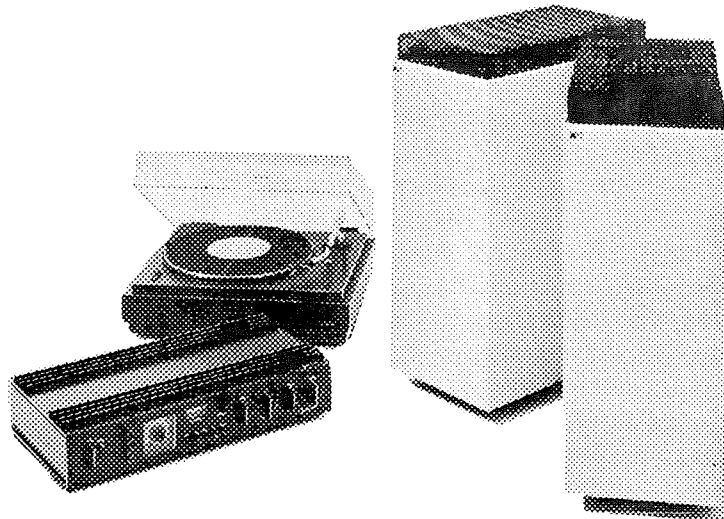
ASUNTOMYYMÄLÄ

Hankkiessanne uutta asuntoa, pistäytykää Teljäntorin Asuntomyyvälässä tiedustelemassa uusista rakennuskohteistamme. — Samalla voitte tutustua keittiö- ja kylpyhuonekalustukseemme, pienoismalleihin sekä asema- ja huoneistopiirroksiin.

RAKENNUTTAJAYHTIÖ

PORIN SATO OY

Ääni on Sonab

"Äänen täytyy ympäröidä minut. Luonnollisena ja elävänä. Toiston on oltava mahdollisimman lähellä sitä sointia, jonka kuulen seisoessani kapellimestarin korokkeella tai istuessani esimerkiksi Berliinin Filharmonikkojen salissa — jossa on erinomainen akustiikka — kuuntelemassa maailman parhaita orkestereita.

Tavalliset kaiuttimet kohdistavat äänen stereofonisena vain yhteen tiettyyn pisteeseen huoneessa.

Sonab kaiuttimet levittävät stereoäänen tasaisesti ja täysin luonnonmukaisena — riippumatta huoneen koosta tai muista akustisista olosuhteista.

Siksi minulle ääni on Sonab. Ääni joka elää."

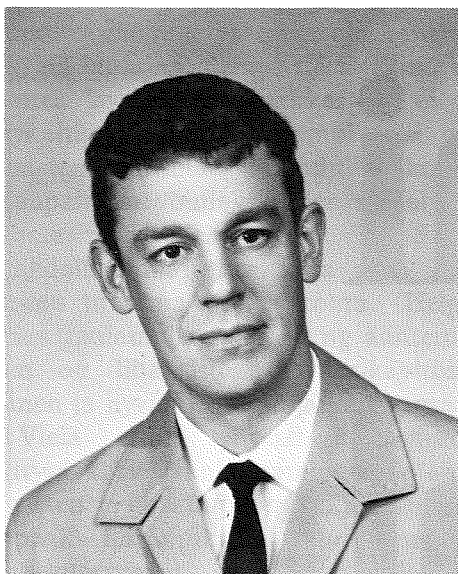
Okko Kamu

Musiikki Kaikki

FAZER

Pori, Teljäntori, puh. 15025

SIHTEERIN NÄKÖKULMASTA

Selailessani Mieskuoroliito ry:n viime vuoden toimintakertomusta tuli mieleeni, monikohan tulee ajatelleeksi mikä on meidän kuoromme Porin Mies-Laulun asema ja osuus tässä suuressa kuoroliitossa johon kuuluu tällä hetkellä 134 toimivaa mieskuoroa.

Porin Mies-Laulu on varmaan ensin tullut tunnetuksi »Altin kuorona», olihan kunniajohtajamme professori Altti Järvinen 15 vuotta Mieskuoroliiton puheenjohtajana.

Nykyisin johtajamme Erkki Hakkiluoto kuuluu jäsenenä em. liiton liittohallitukseen.

Jos ajatellaan kuorojen toimintaa on Porin Mies-Laululla varsin vahva asema Suomen mieskuorojen joukossa. Laulavia jäseniä on P.M-L:ssa 159, jotka ovat jakautuneet seuraavasti: Mieskuoro 73, Vaarin Laulu 32 ja poikakuoro 54 laulajaa. Tätä suurempi jäsenmäärä Mieskuoroliiton alaisissa kuoroissa on vain Helsingin Laulu-Miehillä 183 laulajaa.

Kuorotoiminnalle erittäin tärkeitä kannattavia jäseniä on P.M-L:ssa 313 ja tässäkin kohden vain Laulumiehet ovat edellä, heillä on 336 kannattavaa jäsentä.

Naisjaosto toimii kahdellatoista mieskuorolla. Meidän 69:n jäsenen vireä naisjaostomme on kolmanneksi suurin. Yhteenvetona voidaan siis todeta, että Porin Mies-Laulu on kaikkiaan 541 jäsenen muodostama suurkuoro.

Jos edelleen pysyisi näissä tilastoissa voidaan vielä todeta seuraavaa: Ruusuketilastosta 8. 5. 1973 selviää, että 25-vuotisuusukkeita on meille annettu 41 kpl, 20-vuotis 34 kpl ja 10-vuotis 53 kpl yhteensä 128 kpl. Jyväskylän Sirkoilla ja Laulumiehillä vain on enemmän.

Merkkisuoritus tilanteessa on kuoromme kuudennella tilalla. Merkkejä on suoritettu yhteensä 125 kpl, joista on mestarimerkkejä 2, taitomerkkejä 36 ja perusmerkkejä 87 kappaletta. Selvässä johdossa tässä kohdin on J:kylän Sirkat 212, Ylioppilaskunnan Laulajat 202 merkkiä.

Viimeisimmät merkin suorittajat Porin Mies-Laulussa ovat: 1-tenorin Santeri Lampivuo, 2-tenorin Aarne J. Mäkinen sekä 2-basson Raikko Jaatinen ja Pauli Siljamäki, jotka 25. 5. -73 suorittivat taitomerkin.

Toimintaan liittyvänä tilastona voidaan vielä todeta, että annoimme viime vuoden aikana 3 konserttia, koko- tai osakuoroa esiintyi 40:ssä tilaisuudessa ja harjoittelimme 48 kertaa. Siis varsin voimakkaasta harrastuksesta kaikenkaikkiaan on kysymys.

Tulevaisuuteen katsottaessa näkyy kaksi suurta tavoitetta jo aivan edessä. Kesällä 1974 tekee kuoro konserttimatkan Itävaltaan ja mahdollisesti Unkariin. Talvella 1975 onkin taas merkkitapahtuma, sillä silloin kuoro täyttää 30 vuotta. Muina tavoitteina on konserttien järjestäminen Porissa ja lähipaikkakunnilla, kvartettikilpailujen isännyys ja erilaiset esiintymiset.

Tämän laatuiset suunnitelmat takaavat sen, että toiminta ei pääse laantumaan vaan päinvastoin tarvitaan kaikkien jäsenten voimakasta panosta talous- ym. asioiden onnistumiseksi ja laulutason korkealaatuisuudeksi.

Näissä merkeissä. Sihteeri

Kimmo Hannula

Mistähän löytyisi sellainen mesenanti joka tyrkkäisi . . .

Porin Mies-Laulun Naiset ovat naisia parhaimmillaan. Kun miesten lauluharjoitukset kesän jälkeen alkavat, ovat naiset pirteinä mukana harjoitusilloissa valmiina toimimaan.

Naisten sarka — tässä mies-laulu asiassa — on Martan hommat. Kahvia keitellään ja tarjotaan harjoitusten lomassa. Vähä vähältä ollaan ja pysytään siinä miesten rinnalla touhussa mukana. Ja onhan se kaikessa niin, että ensin työ ja sitten leikki.

»Ittetehtyjä» juhlahetkiäkin on runsaasti järjestetty. Niissä on ollut sekä henkistä että vähän materiaalisempaa kulttuuria. Henkisestä osasta ovat miehemme vastanneet kuorolaulullaan ja monilla muilla ohjelmaosillaan. Ohjelman päälle on nautittu maukas ateria, useimmiten »ittetekemämme» ja siinä hommassa emme olekaan mitään aloittelijoita.

Yhteisiä juhlia — pieniä sellaisia — pidetään silloin tällöin niin kuin nyt tuokin Martin päivän illanvietto tänä syksynä. Saamme nimittäin

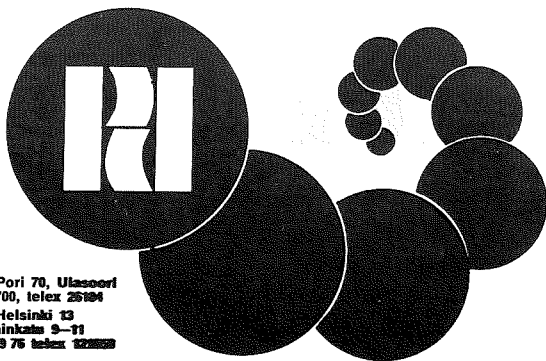
Muna-arpoja kannattaa ostaa, vaikkei saikaan, toteaa Porin Mies-Laulun Naisten puheenjohtaja rouva Helga Piepponen konserttikaronkassa keväällä 1973.

viettä iltaa Kellahden Jokisella. Kiitos heille antaessaan kotinsa lainaksi siihen »kellahteluun». Teemana on keräillä »kassaa», koska Mies-Laulajilla on jälleen matkakuume nousemassa Itävallan matkan johdosta. Enemmän kuulemme siitä lumien sulettua ensi keväänä.

Porin Päivänä olin mm. konsertissa. Jäin kaipaamaan kunnon konserttisalia.

Kun suuria haaveita ei ole kielletty niin kysyn: Mistähän löytyisi sellainen mesenaatti, joka tyrkkäisi Porin Konserttitalon alulle? Pitäisikö järjestää kansalaiskeräys em. haaveen toteuttamiseksi? Terveiseni kaikille tämän lehden lukijoille!

Porin Mies-Laulun Naiset
Helga Piepponen

28700 Pori 70, Ulaseori
939-27700, telex 26104
00130 Helsinki 13
Fabianinkatu 9-11
30-65 19 75 telex 121000

PORIN PAINOTUOTE OY
offsetpaino ja
kotelotehdas

... edullisesti
alihankintatöitä
scannerilla

Hyvän musiikin ystäville

PHILIPS

ÄÄNENTOISTOLAITTEET
SOIVAT PUHTAIMMIN

Meillä on hyvät valikoimat

- ★ STEREOLAITTEITA
- ★ NAUHUREITA
- ★ LEVYSOITTIMIA
- ★ ÄÄNILEVYJÄ

Tutustukaa Philips-äänentoistoon stereo-
huoneessamme!

Tervetuloa!

Uuorenmaa Oy

PORI, YRJÖNKATU 11, PUH. 11 361

Holmlund

nimellä on kauppaperinteitä
Porissa jo vuodesta 1900 alkaen.

Mainittuna vuotena aloitti
toimintansa Amanda ja
Henrik Holmlundin ravintola
ja leipomo Porissa —
näitä vanhoja perinteitä
jatkaa tänäpäivänä Ilmari
Holmlundin leipomo
ja myymälät.

Kolme sukupolvea aitoa
leiväntehtäitöä

Porin Ympäristön Osuusmeijeri

PORI, KATARIINANK. 2 - PUH. VAIHDE 11 640

Konttoriaika 8—16 ja lauantaisin 8—13

KÄYTÄNNÖLLISYYDEN
VUOKSI — KAIKKI
SAMASTA TALOSTA

Teknillinen
Hankkija
LVI-osasto
Sähköosasto
Kylmälaiteosasto
Koneosasto

 HANKKIJJA
PALVELUVERKOSTO

NIMIKOINTIA TÄMÄKIN

Se nimittelyherkkyys, jolla porilaiset ovat toistensa erikoistuntemusta elävöittäneet, on juontanut juurensa myöskin täkäläisiin Altti Järvisen aikanaan johtamiin mieskuoroihinkin. — Kaksihan niitä on: On edesmennyt PMS. ja on nykyinen Porin Mies-Laulu. — Eipä silti, etteikö tämä nimittelyhinku yltäisi itsekuhunkin porilaiseen mieskuoroon, mutta tämän julkaisun puitteissa pysykäämme tovin vain edellämainittujen parissa.

— Valtaosaa eri tahoilta sieppaamistani kuoromiesten nimittelyistä ovat kaupunkilaiset käyttäneet ilman, että kuoroilla olisi niiden syntyyn ollut sanottavaa osuutta. Mutta myös kuorot ovat omineet ne käyttöönsä. — Itse kuoroissa kasteensa saaneita on verrattain vähän ja yksinomaan vain niiden käytössä olevia ei ole liialti.

— Nimittelyjen aiheet ovat varsin moninaisia ja niiden pohjaväreinä on yleisemmin huumori. Ilkeys ei ole tällä saralla saanut sijaansa — eikä sitä sallittaisikaan.

— Ja sitten sen kun vaan. Siis:

Altti Järvisen liikanimi Porin Altti on enemmänkin kuin pelkkä nimittely. Se on porilais-satakuntalainen käsite, jolla on jopa kansallinenkin kaiku.

— Aikaisemmista kuorolaisista oli Vakra-Kalle — ulosottoapulainen Karl Andersson tunnettu täällä piirissä sun toisessakin. Mahdollisesti hän nuoruudessaan oli aikansa Adonis. Laulaessaan hänen ilmehtimisensä oli kerta kaikkiaan voittamaton. — Porin monikymmeni-
sestä Koskis-kokoelmasta on kuoroissa kohdattu ainakin Kanslia-Koskinen on entinen vallesmanni Nestor Teponoja ja veljensä Arvo, joka sai lisänimekseen Kanslia-Koskisen veli, oli Nahka-Koskinen — kaupunginkamreeri Väinö Koskinen ja oli Puketti-Koskinen eli kaupunginpuutarhuri Arvo Koskinen, jonka nimittely lienee alkanut kuorossa ja edelleen oli Lintu-sininen-Koskinen, hammasteknikko, joka amatööriinä näytellessään rooliaan Topeliuksen sa-

tunäytelmässä ansaitsi ansiosta liikanimensä. Kokoelmaan liittyy lisäksi lauluveli Piletti-Koskinen, porilainen rautatiekirjuri.

— Edesmenneitä kuorolaisia ovat mm. Nata-Vainio, Vallistuksen laulukirjan ym. tekijä, oli Systema-Heinonen eli urheilukiho Martti Heinonen, niinikään komeakasvuinen Tärä-Toivonen, tunnettu rautamies ja olivat Isä- ja Poika-Taipaleet — edellinen Cygnaeuksen koulun vahtimestari ja jälkimäinen palomies parasta laatua.

Poissa on niinikään kuoron ja koko Porin tunnetuin Topi, joviaali tohtori Toivo Vanhatalo ja poissa ovat myöskin Väri-Mantere on maalikaupan tirehtööri Niilo Mantere. Edelleen muistetaan Sheriffi/reposaaren sheriffi eli Tauno Salokangas, Reposaaressa poliisikomisario. Vainaa on myös Makkee-Antti on Antti Jyrämä ja monipuuhaisten palo- tai Letku-Lasse eli palopomo Lauri Lindroos kuin myös nuorempi veljensä Manu — Mauno Soukki. Aikoja sitten vai meni Raffu Hakaniemenkin komea basso.

— Mutta ikinuori- tai vanha Pappa-Salokangas, perustajajäsen ja mestarilaulaja vaikuttaa yhä muiden mukana ja Laulu-Hannu eli Fr., (joka pitää lausua noin »Firauttamalla») töpötelee vielä veikkojensa parissa. Ja mikäpä pystyisi höllentämään Karamelli-Yrjö Jyrämän toimekkuutta? — Konkareina rehkivät edelleenkin mukana Vanha-Rehtori Reino Hannula, Joli-Joel Itäkylä ja kuorossa myös lisänimensä

saanut (kuten edellisetkin) Apteekki-Olli, Apteekkari/»Perskuta pom» eli Olavi Aaltola, jolla kuorolaisittain on tullen/mennen »tippa silmässä» — apteekkari kun on ammatiltaan. Edelleen tapaamme joukossa Keppi-Eino Penttilän, joka vuonna 1927 täryytti silloisen »Viipurin pamauksen» sinkoamalla keihäällään itselleen ja maallemme maailmanennätyksen.

— Vaikka kuorolaisten kesken on puolueille annettu pitkät piut, vaikuttaa siellä sittenkin Kepu-Valli täysin neutraalina puoluemiehenä viljellen vain omaa kotoista sarkaansa. — »Vaarin Laulussa» veisailee Huolto-Honkasalo, samaten Siltamestari/Nuottikaupustelija Aarne J. Mäkinen, mutta Empu Salmenperä on täysinpalvelleena vetäytynyt sivuun. Tähän katraaseen kuuluu myös Nisse-Nils Forsberg, jota ainakin jossakin aikanaan nimiteltiin Naurupilleriksi. — Asessori/Rovasti-opettaja Svante Kivinen on hänkin hellittänyt ja Kivitissi-Kivirinta on kadonnut ties minne.

— Vehkalahden liepeillä viettää eläkevuosiaan evp. esiupseeri Einari Ylätupa, jonka kuoro aikanaan risti Vinttikamariksi. Kuoron kastama on niinikään Harjunpäässä häärännyt Pörröpää-Hannula, ilmeisesti tunnetuin Porin paljaspäistä ja Vanhan Rehtorin lihallinen veli.

— Viimeisin kuorossa kasteensa saanut lienee Remprantiksi ristitty taltelija Olavi Jalkanen, jolle tuo nimitys sattuvasti soplikin.

— Kun kuorojen normaalivahvuus on ollut siinä 70 miekkosen paikkeilla, voitaneen todeta, että suunnilleen joka kolmannella on ollut tai on lisänimi. Mahdollisesti tästä kokoelmasta joku nimittely on poissa kuorolaisten auliista avusta huolimatta. Tarkoituksella ei ole ketään unohdettu.

— Hännänhuippuna onkin sitten Prins Aladdin eli Yrjänän emännän synti-nimillä mainittu lauluveikko, joka tähän sepusteluun minut houkutteli. En tiedä kuinka pyhä hän lienee — mutta Yrjänä kuitenkin.

LAULULINTUNEN

Porihan on jo ammuin ollut tunnettu hyvistä mieslaulajistaan tai laulumiehistään. Poikakuorotkin ovat täällä olleet hyvätasoisia. — Ja mikäpä täkäläisiä naiskuorojakaan vaivaisi.

Aina ei kuitenkaan ole täkäläisten tyttölasten laulunlahjoja varsin hellävaraisesti arvosteltu.

Otetaanpa pieni ote Porin kansakoululaitoksen kertomuksesta v. 1907—1908:

»——Tämän yhteydessä sopii mainita, että laulu joskus voi käydä miltei mahdottomaksi suuremmallakin luokalla. Merkillinen on se huomio, että kokonaiset vuosikerrat voivat olla aivan lahjattomia musikaalisessa suhteessa, kun toisinaan taas joku luokka voi olla täynnä laululintuja. Tässä lukuvuonna 1907—1908 löytyi juuri yksi sellainen alkeisluokka, jonka oppilaat suurimmaksi osaksi kaipaivat joko lauluääntä tai korvaa. Kolme, neljä osasi vähän hyräillä, yksi tyttö vaan oli laulaja, ja kun opettajatar koetti pitää laulutuntiaan, johti tämä pieni tyttö heleällä äänellään varmasti ja hartaasti luokan laulua, huolimatta toisten epämusikalisesta mörinästä.»

K. A. Myntti.

TAPAHTUI KOULUSSA

Pikku Kallen luokan opettaja käski lasten tuoda kouluun erilaisia esineitä, joita sitten yhdessä tarkasteltaisiin. Kalle toi seuraavana päivänä ihmeellisen vekottimen, jota kukaan ei tuntenut. Opettaja kysyi ihmeessään, mikä se oli. Kalle sanoi, että se on isoisän rautakeuhko. Rautakeuhko? No mutta mitä isoisäsi sanoi, kun otit sen? »Eihän se muuta kuin ö-ö-ö-ö-ö.»

AJOKOIRA »TELLUN» TESTAUS.

Ville osti koiran, oikein »paperi sellaisen». Vaimonsa Elviira uskalsi epäillä »Tellun» sukua ja kykyjä, nähtyään sen paksun ja roikkuvan hännän.

Lähti sitten Ville jahtitoverinsa Repan kanssa kokeilemaan uutta löytöään. Sattui kuitenkin toveruksilla olemaan muuta harrastusta niin paljon, että koiran kokeileminen unohtui.

Kotiinpaluumatkalla sattui Repan silmiin tienvarressa kanitarha ja niinpä hän ehdotti että ostettaisiin pari kania, että olisi jotain kotia vietävää. Niin tehtiinkin ja kummallakin oli saalis. Kotiinpäästyään Ville kehui uutta koiraansa Elviiralle, joka saaliin nähtyään totesi: On se Tellu ajuri, kun on sinutkin noin uuvuksiin juoksuttanut, eikä jänikselläkään ole jaloista kuin tynkät jalellä.»

**METALLIVALIMO
K. LAHTINEN**

Palokunnanpuistokatu 40
Puh. 24 297 ja 23 846

**ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
Vesa Waegelein**

Kokoproteesit
Tiivistykset
Korjaukset

Vastaanotto:
Gallen-Kallelankatu 5 A, PYP:n talo

YRJÖNKATU 19, PUH. 14 200

**SÄHKÖLIEDET, JÄÄKAAPIT, RADIOT,
VALAISIMET EDULLISESTI**

**Satakunnan
Metsänhoitolautakunta**

Pori, Maakuntalinna
Puh. 16116

**P. SAVOLAINEN
AUTOSÄHKÖ- JA DIESELKORJAAMO**

Satakunnankatu 35
Puh. 12575

PORI 23739 - HARJAVALTA 76590

PORI
KANKAANPÄÄ
HARJAVALTA

Ojantie 20

Vastavierailijat Länsi-Saksasta saavat viemisiksi saunakauhat, joita Ruusamon Olli ja kuoronjohtaja heille ojentavat.

Altilla on tärkeä vappujulistus meneillään raatihuoneella.

KUVAPALOJA SIELTÄ JA TÄÄLTÄ

Viimekertaisella matkallamme Länsi-Saksan kuorokeskuksiin oli myös mukana »maailman silmä ja korva».

Ulvilassa pihajuhlissa näyttää osalle rautaista toista bassoa tulleen jano.

Uusi Opel Kadett.

Teidän seuraava
autonne.

AUTOPALVELUTALO

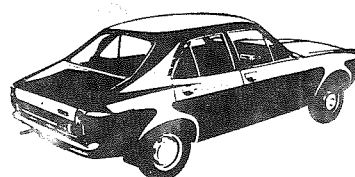
PALIN OY · YRJÖN AUTO

Satakunnankatu 38, Pori, puh. 18 081

Hyvin turvattu.

”Turvallisuus-
näkökohdat on
huomioitu
tunnollisesti mm.
asiallisella ovien,
kojelaudan sekä
istuinten
pehmustuksella.”

L'AVENIR DU TRANSPORT ROUTIER
BELGIUM.

Sunbeam
Hyvin valittu.

Piirimyyjä:

Satakunnankatu 28
Puhelin vaihde 19 410

vaunu ja varaosa oy

Pori, Satakunnankatu 44, puh. 19 111

ostakko
vaihdoinkin
kunnan
iskunvai-
mentimet
GIRLING

URHO TUOMINEN OY

AUTO-OSASTO

Uusikoivistontie 42, puh. 11221

Uusi uljas 1974
FORD TAUNUS
Tule ja tutustu

Satakunnan Auto Oy

PORI

Uusikoivistontie 83 ☎ 18 181

Pojat laulamassa Södertäljen retkeilymajan pihamaalla.

Poikakuoro retkeili Tukholmassa

Vuoden uutteran työn palkitsee paljon suunnittelua vaativa kesäretki. Tämän lehden palstoilla ei aikaisemmin ole näistä kerrottu, joten lienee paikallaan valottaa tätäkin toimintamme puolta.

Vanhempainneuvosto halusi viime keväänä jälleen palkita poikia kesäretkellä toivoen sen lisäävän yhteenkuuluvuuden tunnetta ja virkistävän mieliä rankan kevätohjelman päätteeksi.

Retkemme alkoi kesäkuun 4 päivänä 1973 Porin Mies-Laulun talolta ja jatkui Naantalin kautta Tukholmaan, josta kaksi linja-autollista iloisia laulajapoikia ja heidän vanhempiaan jatkoi matkaa majoittuen Södertäljen retkeilymajaan. Laivalla pojat viihdyttivät kanssamatkustajiaan jo edellisiltä matkoilta tuttuun tapaan laulamalla useilla eri kielillä ja esittämällä uudelleen suosituimpia laulujaan yleisön vaatimuksesta.

Seuraavana aamuna oli herätys varhain. Nautittiin aamupala, minkä vanhemmat hellien ja tottuneesti tarjosivat ja valmistauduttiin lähtöön. Pienenä episodina voidaan mainita, että retkeilymajan rouva täytti 50-vuotta. Me luonnollisesti pidimme serenadin päivän sankarille ennen lähtöämme ja tunnelma oli aito.

Tukholmassa tutustuimme kiertoajelun aikana kuninkaan linnaan, mitä erinomainen oppaamme taitavasti selosti. Sieltä siirryimme suomalaiseen kirkkoon, missä lauloimme.

Tämä hetki jäi mieliimme herkkänä tunnelmana. Tutustumisemme kaupunkiin jatkui. Siirryimme maanalais-ajelun tunnelmaan. Syvällä maan alla kuljettiin asemalta toiselle junan kiihittäessä nopeasti matkalaisiaan ja riemua riitti, kun liukuportaita pitkin niin syvältä palattiin kadun tuntumaan. Eräs tavaratalo myös tutkittiin alhaalta ylimpään kerrokseen.

Lounas nautittiin tunnelmallisessa kellariravintolassa. Pöydät oli katettu valmiiksi ja tarjoilijat toimivat ripeän luontevasti pitkin hameineen. »Fiilinki» oli kerrassaan mannermainen. Tietysti lauloimme kiitokseksi, vieraanvaraisuudesta. Hymyillen kiitimme ja jatkoimme seuraavaan kohteeseen. Se olikin Skanssenin eläintarha ja Gröna Lundin tivoli. Pojat oli jaettu ryhmiin ja nyt he saivat hajaantua tivolin tarjoamiin iloihin. Reippaasti ja hyvässä järjestyksessä he lähtivät kohteisiinsa ja kun määräaika lähtöön koitti, niin kaikki tulivat täsmällisesti kohtauspaikalle.

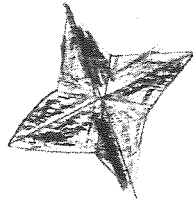
Myöhään illalla kuljettivat bussit väsyneet, mutta tyytyväiset, matkalaiset Kapellskärin satamaan ja palattiin laivaan vaiherikkaan päivän jälkeen. Silmät säteillen pojat kiittelivät luksus-hyttejään ja viimeinenkin matkamies vaipui unen maille herätäkseen taas aamulla jatkamaan linja-autolla Naantalista Poriin, kotikaupunkiin.

Jukka Sampolahti

JOULURUNO

Taivaalla muinen tähti kiiksi,
kuningas tähtiparvien.
Sen sydäntä usein murhe viiksi
nähdessä vaivat ihmisten;
ja surren synkeyttä maan
Hän jätti riemun ylhäisen
ja astui maata loistamaan.

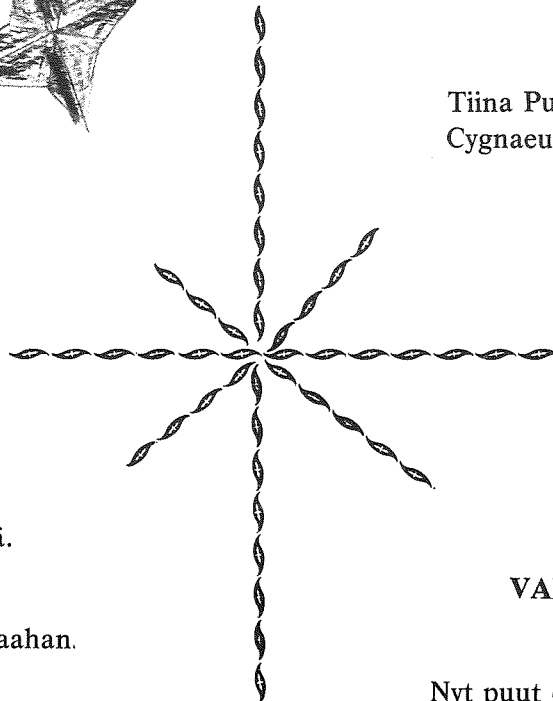
Ari Puonti III C lk
Cygnaeuksen koulu

JOULUYÖ MERELLÄ

Meri pauhaa.
Joulurauhaa
kaipaa väsynyt merimies.
Jouluyö, hetki hiljainen,
teit' täällä merellä
kaukaisella muistelen.
Isä, äiti, veljet ja siskot,
ain' yhteiset joululeikit
kuusen kauniin alla
yhdessä leikimme
ja jouluvirret lauloimme.

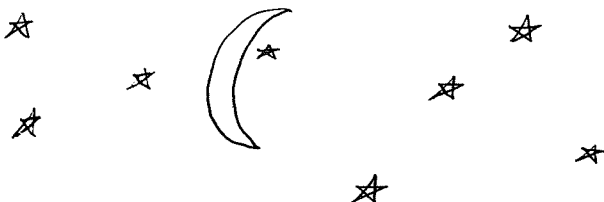
Tiina Pursiheimo III C lk
Cygnaeuksen koulu

JOULURUNO

Lumi kaunis kimmeltää,
ilon tähti taivaalla himmeltää.
Lumihanki hohtaa silloin,
kun joulu kohtaa.
Hiutale hiutaleelta putoaa maahan.
On jouluyö.
Silloin jouluyönä joskus,
loisti kuu
ja kaunis on valkoinen satupuu.
Kun kuu loistaa,
sen taivaan enkeli toistaa.
Lumi peittää koko maan,
ihan kaiken metsän, haan.

Kaisu Vahtokari III C lk
Cygnaeuksen koulu

VALKOINEN MAA

Nyt puut on valkoiset ja huurteiset.
Taivas täynnä tähtösiä on.
Ja joulun kirkkaat valot tuikkii.
Beetleheimiin syntyi lapsi pienoinen.
Hälle kaikuu laulut suloiset.
Joulurauha on saapunut ihmisille
ja joulunkellot kilkkaa.

Tiina-Maija Lähteenmäki III C lk
Cygnaeuksen koulu

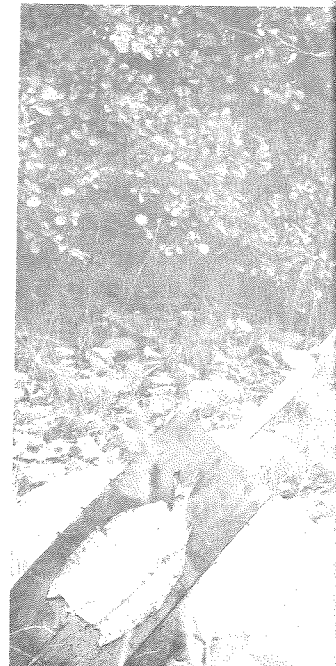
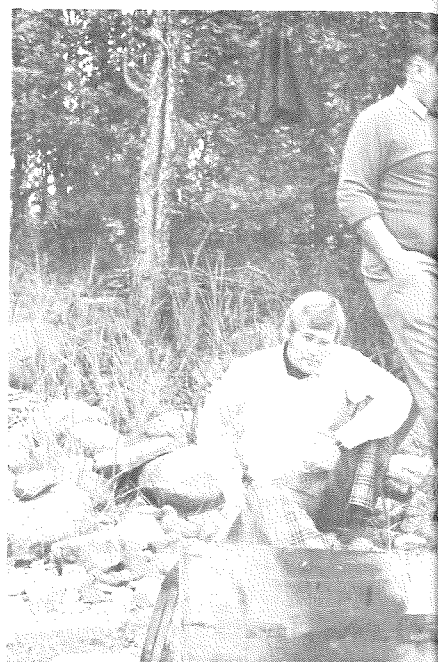
Vieraita saapumassa ja isäntä portailla odottamassa.

»Saarella palaa», mutta ei vaaraa, toteaa Erkki tarkastuskierroksellaan.

»Ristiinnaulittua» paistettaessa olivat sadepilvet väistyneet ja takit kuivina voitiin odotella herkukalan valmistumista.

SIIKAR

alkusyksyn melko kesäisissä tunnelmissa ovat muodostuneet perinteellisiksi laulutoiminnan alkajaisiksi, jolloin kesäkuukausien yhteisen pois-saolon jälkeen saunominen, uinti ja siian paisto ovat vauhdittaneet laulajaa alkaneeseen kuoro-toimintaan. Herkullinen kalakeitto ja vielä herkullisempi »ristiinnaulittu» ovat retken nautinnollisimmat hetket. Kiitollisuus retken emännälle ja kuoron mukana oleville naisille on saa-

ETKET

nut mielet herkiksi laulettaessa »Sua tervehdin.»

Monet vuodet ovat siikaretket tehty kuoron johtajan kotitalle Viasvedelle. Meren henkeä on saatu jo nauttia matkalla kookkaassa moottoriveneessä saarella olevaan huvilaan. Huipentuma on itse »ristiinnaulitun» paistaminen meren rannassa. Kahvitarjoilu huvilassa, joka on kuin pienoismerimuseo, on päättänyt mieliinjäävän päivän.

Siikaretki näyttää käynnistyneen hyvin, toteavat entinen ja nykyinen toiminnanjohtaja.

Pronssimitali »Keppi Eino» on vaihtanut keihänsä meren henkiseen.

Kuoroväen nuorempaa polvea herkuttelemassa.

**VAHVA
YKKÖNEN.
HAKKAPELIITTA
05**

**Lujalan
Kumikorjaamo**

PORI, Maantiekatu 8
☎ 11 006, 17 341, 17 349, 16 931

**Täysin
transistoroitu
Asa väri-tv on
varma valinta**

PORIN RADIO

Gallen-Kallielankatu 3 Puh. 12 023

Vaatetusliike Härkönen
Itäpuisto 5

Huonekalu Sampo

T:mi V. HIETASALO

SATAKUNNAN
KELLO JA KULTA
PORI POHJOISKAUPPATORI 3
PUH. 939-12848

OPTIKKO NORDLING

Pori - Itäpuisto 5 -Puh. 14212

Helsingin Osakepankki

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

YHDYSPANKKI

meidän

pankki

TERVEYSMATKALLA ROMANIASSA

Sattuneesta syystä lähettivät eräät vaimoni 3:n-viikon terveysturmatkalle Romanian Eforiaan ja käsittämättömästä syystä asianomaiset lähettivät minutkin »siivellä» huoltajaksi matkalle.

Niinpä sitten kuluneen syyskuun kolmantena päivänä istuimme Seutulan lentoasemalla lähtövalmiina odottaen kello 12.25 lähteväksi ilmoitettua lentovuoroa. Lähtöaika tuli ja meni mutta meidän lennollemme ei mitään tapahtunut. Kello 13.00 ilmoitettiin, että Romanian lento myöhästyy. Lähtöä odotellessamme matkan järjestäjät tarjosivat lentoasemalla kaksi kertaa kahvit, jotta odotusaika tuntuisi lyhyemmältä. Vihdoin 17.05 kovaääninen kuulutti lähdön.

Nousimme vanhaan Romanialaiseen 4-moottoriiseen potkurikoneeseen. Kello 22.45 olimme vihdoinkin Eforiassa hotelli Delfinulissa. Tuliaisilallisen jälkeen ilmoitettiin, että meidän huoneemme Delfinul'issa eivät vielä olleetkaan vapaat, vaikka ne olivat monia kuukausia aikaisemmin Suomessa maksetut. Meidät majoitettiin puolenyön maissa ensimmäiseksi yöksi lähistöllä olevaan hotelli Minervaan, jossa ei ollut hissiä. Raput tuntuivat meistä väsyneistä ja sairaista matkustajista neljänteen kerrokseen noustaessa erittäin raskailta. Ensimmäisen päivän kokemukset opettivat, että matkaevääksi saamamme tieto osui oikeaan: »Ei pidä hermostua vastoinkäymisistä, sillä kaikki mitä järjestäjät lupaavat, ei pidä paikkaansa».

Seuraavana päivänä oli oltava Delfinul'issa aamutellä jo kello 7.00 ja lääkärintarkastuksessa 7.40. Lääkärintarkastus oli hyvin perusteellinen. Tohtori Tutu oli hyvä ammattilainen, joka löysi minustakin itse mielestäni terveestä miehestä useita sellaisia tautitiloja, joita en tiennyt useita sellaisia tautitiloja, joita en tiennyt itselläni jota voimme sitten seuraavan 3 viikon ajan sanoa kodiksemme.

Viidentenä päivänä alkoivat hoidot. Ne olivat niin rankkoja, että potilaan pitää olla hyväkuntoinen kestääkseen ne. Hoitoklinikka on kuulemma Euroopan suurin ja monipuolisin käsittäen useita kymmeniä erilaisia hoito-ohjelmia. Klinikka on keväällä käyttöön otettu suuri ja upea rakennuskompleksi. Se on yhdistetty noin 150 metrin pituisella katetulla käytävällä Delfinul-hotelliin. Sisustus on suurelta osaltaan kaunista marmoria, mutta rakennustyöt on

suoritettu huonosti. Kävi sääliksi hyviä rakennustarvikkeita. Suomalaiset rakennusurakoitsijat eivät sellaiset työtä olisi saaneet vastaanotetuksi. Informointikilvet ovat huonot ja koska hoitokortitkin ovat epäselvällä käsialalla kirjoitetut, tuottaa suuria vaikeuksia löytää oikea hoitopaikka. Tungos on kova, koska hoitoklinikalla käy päivittäin yli 1000 potilasta ja jokaisella on päivittäin 3—6 erilaista hoitoa.

Rahanvaihtotoimistoja on noin joka kolmannessa hotellissa sekä postitoimistoissa. Virallinen kurssi on noin 37 penniä leu, mutta kurssit eivät olleet kiinteät, esim. hotellipöydässä sai leun ostaa 25 pennillä. Pienestä rahasta on maassa puute, sillä jo 100 leun setelillä ostoksia tehdesään on vaikeuksia rahanvaihdossa. Kaupat ovat kaksiportaisia, on dollari-shop myymälöitä, joissa saa ostaa vain länsivaluutoilla sekä leu-kauppoja oman maan asukkaiden ostoksia varten. Tavaravalikoimat turistikaupoissa itävyöhykkeen tavanomaiset ja kansallisissa epätasaiset, eräinä päivinä on tavaroita, joita pitää jonottaa, toisinaan on vain välttämättömyystarvikkeita. Pienet kaupat näyttävät toimivan yksityisyritteliäisyyden pohjalla, suuremmat kaupat ovat valtion. Eforiassa harjoitetaan myöskin torikauppaa ja katu-
jen kulmauksissa tapahtuvaa kaupantekoa.

Seitsemäntenä päivänä tutustuimme Eforian kaupunkiin vai lieneekö vain kylä. Siellä on monia kymmeniä hotelleja, sekä eräitä kivitaloja virastokortissa. Vakituinen asujamisto asuu pääasiallisesti pientaloissa. Melkein kaikki kadut ovat kestopäällysteisiä. Jalankulkijoita on paljon, mutta sen sijaan henkilöautoja on vähän ja niistäkin useimmat ovat eri maiden tunnuksilla liikkuvia turistiautoja. Taksiautoja on vain muutamia, samoin kuin »vossikoita», joukossa parivaljakkokin. Linja-autoliikenne on runsasta, mutta erikoisin joukkoliikenteen palveluksessa on autojuna. Hinaajana autojunassa on meidän suurempia jeeppejämme vastaava avolavainen pakettiauto, hinaten kahta 1-akselista varsinaista avonaista perävaunua, joissa oli penkit. Vau-
nuissa oli sateen varalta kirkkaanraitaiset kangaskatokset.

Vakituksia asukkaita Eforiassa on noin 4000, mutta kesäkuukausina asukasluku kohoaa 20000. Kesävieraat ovat melkein yksinomaan länsivaluutan maista, skandinavejakin tulee aina

Islantia myöden. Itävyöhykkeen maista totesin vain Unkarin ja Tsekkoslovakian mukanaolon.

Kahdeksantena päivänä oli ikimuistettava romanialainen ilta, missä 500 hengen suuruinen turistijoukko oli romanialaisessa hääjuhlanäytöksessä vieraana. Tarjottiin romanialainen hääateria viineineen sekä esitettiin useita kansantanssiesityksiä. Kohokohtana oli mustasukkaisuustanssi, jossa anoppi kovakouraisesti saattoi miehensä »järjestykseen», koska appiukko hänen mielestään eksyi liian pitkälle nuorten tyttöjen liehittelyssä. Täytyipä todeta, etteivät sukkahousut olleet romanittarilla kovin yleisiä.

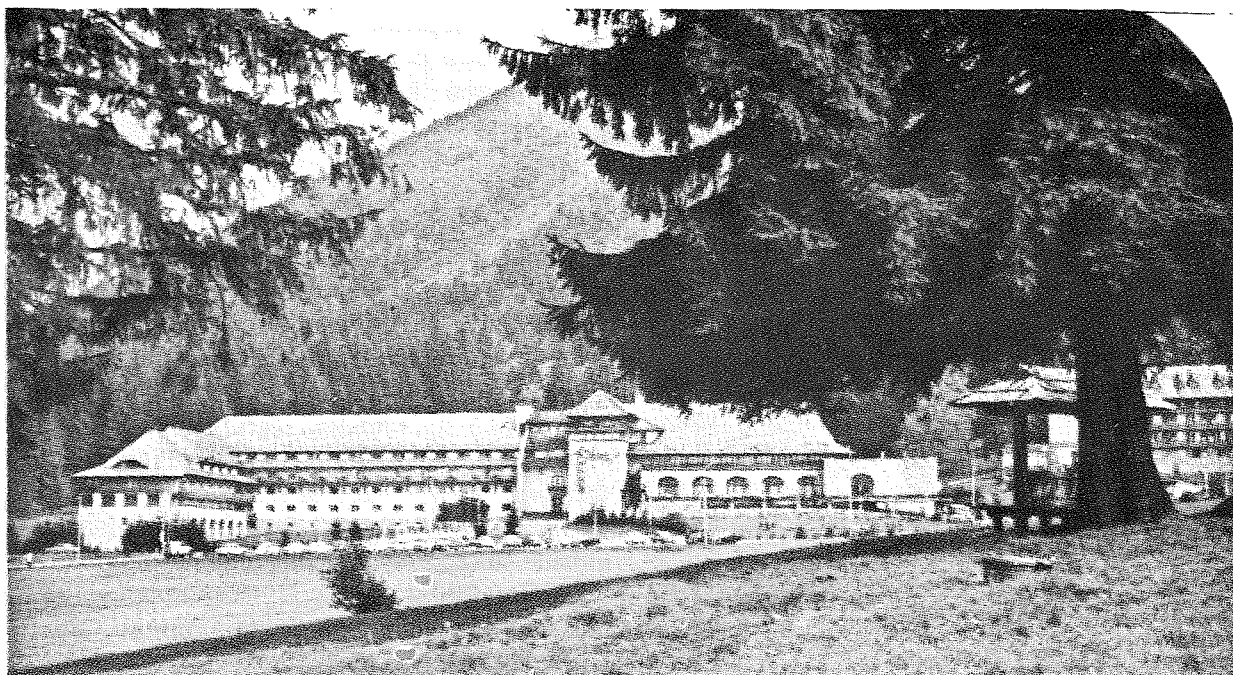
Kymmenentenä päivänä oli aika tarkastella romanialaista yhteiskuntaa joka on sosialistinen kansantasavalta, joskin kohtuullisen itsenäinen verrattavissa Tsekkoslovakiaan ennen miehitystä. Pääasiallisesti toimeentulo perustuu maanviljelykseen käsittäen 4000 osuustoimintatilaa ja 400 valtiontilaa sekä vuoristossa, missä tilat ovat hajallaan ja niin pieniä, etteivät sovellu yhteisviljelykseen. Osuustoimintatilan osakkaalla saa olla asuntonsa ympärillä korkeintaan 1 ha omassa viljelyksessä olevaa omaa maata. Asunnot maatalousväestöllä ovat sekalaisia, on kauniita noin 5 huoneen omakotitaloja, mutta on myöskin hökkeliäsuuntoja ja niin huonoja, ettei Suomessa vastaavia asuntona käytettynä tapaa.

Työssä olevan keskimääräinen palkkataso on 1200 leuta kuukaudessa, hyvän ammattimiehen kuukausiansio on 1500 leuta ja esim. lääkärin

palkka on 1800 leuta kuussa. Sosiaaliturva on hyvä ja erityisesti lapsien kohdalla suurempi kuin Suomessa. Lasten koulutus, vaikkapa lääkäriksi, on käytännöllisesti katsoen ilmaista mikäli edistymisen on hyvä. Korkeamman koulutuksen saaneet määrätään opintojen päätyttyä ensimmäiseksi 3-vuotiskaudeksi viranomaisen määräämään virkapaikkaan. Aviopuolisot saattavat joutua virkatehtäviin aivan eri puolille maata ja vasta tämän jälkeen heillä on oikeus hakeutua haluamallensa asuinpaikalle. Maassa on jossakin mielessä meidän aravatuotantoamme vastaava asuntotuotantojärjestelmä. Normaalin perheasunnon hinta on noin 130000 leuta ja menee asunto perintönä työssä käyville lapsille, mutta kukaan ei vastannut kysymykseen, saako tällaisen »aravahuoneiston» myydä vieraalle ja kuka saa siitä hinnan itselleen. Lakkoja ei tunneta, koska työnantajana on joko valtio tai osuustoimintatila ja osuustoimintatilan työmies on samalla osuustoimintatilan osakas. Nuorenparin haaveena ennen omaa asuntoa on saada oma auto, se maksaa 70000 leuta. Ei ole pysäköintivaikeuksia, joten hyvää onnea vain säästämis-tahdolle. Peruselintarvikkeet ovat halpoja, vain noin 1/2 Suomen hintatasosta, samoin vuokrata-so on alhainen.

Seuraavana päivänä tutustuin poliklinikkaan ja pystyin neuvomaan jo muitakin potilaita ja eksyneitä ihmisiä. Potilaista on noin 5 naista jokaista miestä kohden, joten ainakin minun huomioni kohdistui etupäässä naisiin. On kumma ilmiö kuinka Luoja on luonut ihmislapsen noin monimuotoiseksi. Tiedyt ruumiinosat ovat tosin tutuilla paikoillaan, mutta muotoja on moninaisia, lisäksi esim. kylpytakeillakin korostetaan yksilöllisyyttä. Jos on kaunisvartalainen nainen, jonka kasvot ovat vuosien uurtamat, niin eikös vain ole mukavaa näyttää kauniita pohkeitaan leikkaamalla kylpyviitat alhaalta puoliväliin asti sivuilta avonaisiksi. Samoin tekee säväyksen, kun näyttää kauniita rintavarusteitaan myöskin sivu-perspektiivistä.

Kolmantenatoista päivänä oli vuorossa viinimaistajaisjuhla eräällä viinitilalla, jossa on 8000 ha omia viinitarhoja. Lisäksi tilalla on oma valmistustehdas ja oma maistajaisravintola. Oli sadonkorjuun loppuaika. Rypäleet poimittiin perinteellisiin rypälekoreihin jotka tyhjennettiin kuorma-auton lavalle. Tehtaalla rypälekuorma kipattiin rouhintakoneen suppiloon ja tästä rouheesta mehut sitten puristettiin. Haluttaessa valkoviiniä siilataan kuoret pois ennen käymisprosessia, punaviinin käymisprosessi sen sijaan

tapahtuu kuorineen ja kuoret poistetaan vasta valmistuksen puolella välissä. 2 kk:n valmistusajan kuluttua aine on valmista pullotettavaksi ja maisteltavaksi. Meille tarjottiin 7 erilaista Murfatlar tehtaan tuotetta. Kolmannen lasin jälkeen eräs pirteä 84 vuotias turisti mummo esitti hyvin nykyaikaista soolotanssia.

Viidentenätoista päivänä alkoi ihana huviretki Karpaateille. Ensin ajoimme linja-autoilla Konstanzan lentokentälle, missä oli matkustajien tarkka kopelointitarkastus, jolloin asperiinitkin tutkittiin. Matka jatkui lentäen Bukarestiin ja edelleen bussimatkana ylös Brasov (ent. Stalin)-nimiseen Romanian suurimpiin kuuluvaan teollisuuskaupunkiin. Sieltä menimme lounaalle vuoristoravintolaan. Matka sinne kesti yli tunnin, sillä tie oli niin kiharaa, että kuljettaja toisinaan näki oman autonsa takavalot. Luonto oli suuremmoinen, ympärillä yli 2000 metrin korkeisia vuoria, ilma oli kirkasta ja kevyttä. Lounaan aikana ravintolassa kuultiin romanialaisia kansanpelimanneja. Lähistöllä sijaitsee vuoristohotelli, johon Suomen olympiajoukkue majoittuu ensi talvena harjoitusleirille. — Brasov'issa meidät majoitettiin korkeatasoisimpaan hotelliin, jollaista en ole aikaisemmin kokenut. Sisustus oli kaunista mahonkia ja parvekkeelta sai ihailla puistoa väri-suihkukaivoineen ym. Musiikki ja ohjelmanumerot olivat hyviä ja vaihtelevia, viini hyvää ja riittävästi. Turisteja ajatellen monet tanssinumerot olivat esimerkiksi selventäviä pukuja käyttäen laa-

ditut helposti ymmärrettäviksi. — Paluumatkalla tutustuttiin mm. Romanian kuninkaan upeaan kesäpalatsiin Castello Peles'iin. Vaattimattomat 160 huonetta olivat täynnä ihanaa monipuolista taidetta. Kuninkaan salaista makuuhuonetta ei kuitenkaan näytetty, koska siellä olivat petit kuulemma vielä sijaamatta. — Pääkaupunkiin tutustuttiin muutaman tunnin ajan. Bukarest on erittäin kaunis ja upea kaupunki suurine puistoineen ja kauniine muistomerkkeineen, asukasluku nykyään noin 1,5 milj.

Rannikkokierros 21 päivänä linja-autolla. Kävimme Ison suolajärven takana olevassa Romanian pappien hoitokodissa, kukkaispuiston keskellä olevassa luostaria muistuttavassa rakennusryhmässä. Tähän kuului myöskin noin 350 vuotta vanha pieni puukirkko, jonka rakentamiseen ei oltu käytetty ainoatakaan rautanaulaa. — Mamaia on monien kymmenien hotellien kesäkylpylä missä pääpaino on lomavietossa. Talvisin siellä kaikki pidetään suljettuina. — Erityisesti on mainittava Konstanzan museo. Konstanzassa on tehty valtavat kreikkalais- sekä varsinkin roomalaisajan muinaislöydöt, ihania veistoksia sekä rikkaita kultaesineistöjä. Mainittakoon Mustanmeren kalojen suuri akvaario sekä Mericasino, missä on yöravintola auki kello 5 asti.

Ihanan auringonpaisteisen 23 päivän lämpötila oli 25. Hotellin laiturilla oli romanialaisia ongella ja ahkerasti he kaloja nostelivat, olisipa

tuolla meidän Oinonenkin onkineen! Ilmestyipä laiturin vierelle heittouistimen etäisyydelle kolme delfiiniäkin leikittelemään ja varmaan Oinosen onnistuisi n. 50 kiloinen saada nielemään syöttikalansa. Voisiko kalamiehen onni olla korkeammalla!

Paluumatkan aamuna oli herätys jo kolmelta sillä tarkastus lentokentällä on erittäin perusteellinen. Emme uskaltaneet ottaa mukaan mitään tullinalaista. Tarkastus meni kuitenkin allekirjoittaneen kohdalta vähän »lekkeripeliksi», rahojen tarkastuksessa tiukkasivat vain »mynttiä», esitin suomenmarkat, dollarit ja saksanmarkat, mutta ne eivät tyydyttäneet, — etsivät Romanian rahaa. Kun selvitin, että »Romaniska geld nicht, ich alles trinken» (saksankieli on ensimmäinen vieras kieli Romaniassa ja sitä useat ymmärtävät), ja esitin juomista kuvaavan kädenliikkeen, puhkesivat sekä tullitarkastajat että tarkastusta

valvova konepistoolimies raikuvaan äänekkääseen nauruun ja niin tullitarkastus päättyi tähän. Ensimmäisen kerran elämässäni näin virantoimituksessa olevan konepistoolimiehen sydämensä pohjasta nauravan.

Viimeisenä lomapäivänä oli matkan kohokohta saavutettu ja on joka matkalla sama: päästä heittäytymään levolle omaan sänkyynsä: »Kylässä hyvä, kotona paras». Loppuvaikutelmaksi jäi:

1. Hoidot olivat olosuhteet huomioiden hyviä, suuri potilasmäärä kuitenkin ylikuormitti hoitolaitoksen.

2. Ruoka tyydyttävää, mutta yksipuolista.

3. Palvelukset osittain tyydyttäviä, osittain vain välttäviä. Pienet »juomarahat» auttoivat palvelualttiutta erittäin paljon, suomalainen viitonen tai naisille sukkahousut saivat ihmeitä aikaan.

4. Hotellitilat mihin Eforiassa tutustuimme, olivat hyvistä materiaaleista **ammattitaidottomasti** kokoonkyhättyjä.

5. Kansa ystävällistä, ilmasto ihana ja luonto rehevän kaunis. Taksia en tarvittaissa löytänyt, sen sijaan on vossikan kohdalta syytä etukäteen sopia hinta, koska meidän käyttämämme vossikan taksa oli noin 2-kertainen suomalaiseen taksiautoon verrattuna.

6. Hoito tuloksellista, ainakin meidän kohdaltamme tapahtui huomattavaa virkistymistä. Tätä todistaa sekin, että osa potilaista käy hoidossa aina uudelleen joka vuosi.

Aarne J.

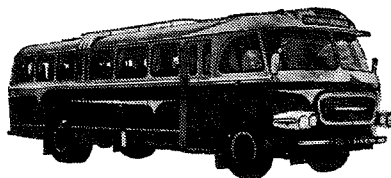
Fysikaalinen hoitola

Isolinnankatu 22 A, Pori

TEKSTIILEJÄ KAIKKEEN KÄYTTÖÖN

Väinö Kuusela
Seuraaja

Isolinnankatu 23, puh. 44055

PORIN LINJA-AUTO OY

Presidentinpuistokatu 1. — Puh. 13 481.

LINJA-AUTOJA TILAUSAJOIHIN

**Ravitseva aamuateria
virkistävä välipala**
Kellogg's

ONNEKASTA ITÄVALLAN MATKAA

toivottaa

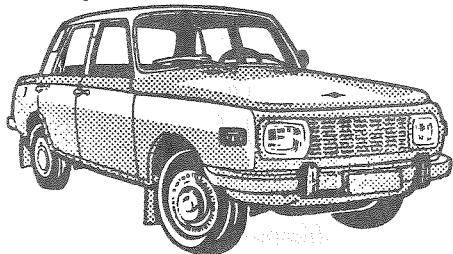
VAASAN MYLLY

Vaasan
myllystä

Vaasan rehut ✱ karjan onneksi

**TURVALLINEN
+ KESTÄVÄ =
JÄRKEVÄ OSTO**

WARTBURG
alle 10.000:-

**Porin
AUTOTARVIKE**

CHRYSLER
180

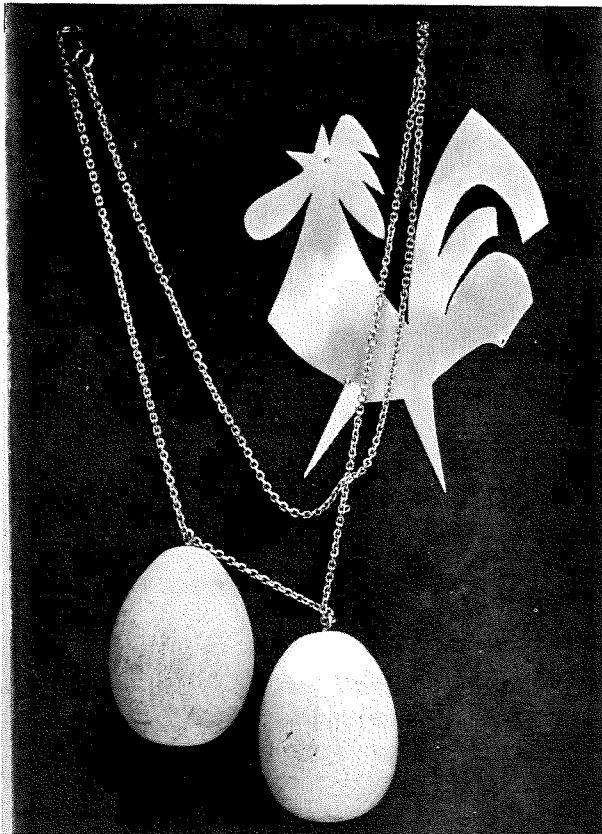

Parasta kahdelta mantereelta.

Chrysler 180:ssä yhtyvät eu-
rooppalainen teknikka, varus-
telutaso ja mukavuus sekä
amerikkalaisille tunnusomal-
set kestävyys ja tilavuus.

STEENIN AUTO OY

Pori p. 11 651, Rauma p. 10 521

GELSENKIRCHEN HESSLER

25.5.75 1973

SÄNGERBRÜDER

NIMM-KLINGELE-HÖRE ZU
DAS IST EIN FREUNDGRUSS
WEIT VOM NORDEN

PORIN MIES-LAULU
FINNLAND

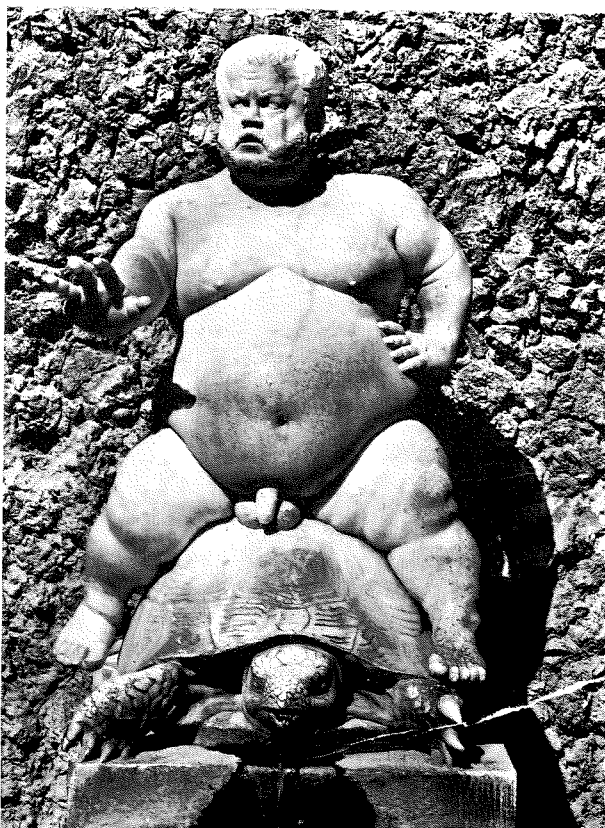
Kaikkofantti
Jesse Keskitalo

Antti Rönkä
Kimmo Hamula

Matti Jokinen

Sini Jalkanen - 73

Ystäväkuoro Gelsenkirchen Hessler täytti vuosia. Kuvassa PM-L:n lahjalaatikko eestä ja takaa. Munat puuta, kulkunen sisällä. Vitjat dubleeta, kukko messinkiä, tausta aitomokkaa.

Pikku Bacchus, missä sijaitsee?
Ensimmäiselle ilmoittajalle I palkinto Rempran-tilta.

Jyväshyvä

TUNNUSTETTUA ASIANTUNTEMUSTA
KIRJANPITOTOIMISTO TYYNELÄ

Iso linnank. 22 A Puh. 11203, 11204

Porin Luonnonravinto

Isolinnank. 7, puh. 16989, Kauppah. 16938

Taatusti tuoreita

kuvia ○ merimaisemaa metreittäin
○ metsämaisemaa
○ järvimaisemia

REMPRANTIN MAALAAMO

Kuvassa Rempranti opintomatkalla Pariisissa.

PORIN

TULITIKKUTEHDAS

Kun päätä kivistää,
niin pilleri piristää

Anna **ASEMA-APTEEKIN** auttaa

Pori - Puh. 15 664

PORIN

KIRKKO-APTEEKKI

om. Kaarina Vaalanto

Yrjönkatu 5, puh. 12 080

PML:n esiintyvä kvartetti: Tuomo Wiro, I-tenori, Matti Jokinen II-tenori, Reino Oinonen, I-basso ja Raikko Jaatinen, II-basso.

Tämä kvartetti perustettiin Johanna Matintytären ristiäisiin vuonna 1968 ja se on sen jälkeen laulanut monissa kuoron tilaisuuksissa kuten pikkujouluissa, karonkoissa, vappujuhliissa ja muissa vastaavissa tilaisuuksissa.

Kuvassa kvartetti laulaa Mynämotellissa

»Kaamoksen katkaisukemuissa».

Tämän kvartetin lisäksi kuorossa harjoittelee tällä hetkellä myös toinen kvartetti, jolla on harjoituksia säännöllisesti ja jo kolme esiintymistäkin takana. Kuoron kvartettitoiminnasta puhuttaessa ei sovi unohtaa, että Tampereen, Rauman ja Porin kaupunkien välisiin kvartettikilpailuihin ottaa osaa vuosittain valittu kvartetti.

»MATTI ja TUOMO»

Pikkujoulujuhlissa v. 1970 esittivät Matti ja Tuomo ensikerran glunttityylisen laulelman »Rauma Ganaalis». Tämä parivaljakko on ehtinyt esittää raumalaishengen ylistystä hyvällä menestyksellä useissa riemukkaissa juhlissa ja karonkoissa.

TULIAISIA SISILIASTA

Anu Waagelein ja Matti Jokinen esittävät sisilialaisia kansantansseja alkuperäisen musiikin innoittamina vappujuhlissa v. 1971.

MUISTELMIA

Kun on kauan osallistunut mieskuorotehtäviin, niin on jäänyt siitä myös muistikuvia. Niin myöskin on Porin Mies-Laulun osalta. Kun viimeksi mainittu on suoraa jatkoa Porin Suojeluskunnan Mieskuorolle, niin kuria on jo yli puolelta vuosisadalta. Tulkoon niistä kerrotuksi jokunen. Toimintaa aloitettaessa oli vain määräys kuoron perustamisesta ja johtajasta. Perustaminen tapahtui 1919 syksyllä, johtajaksi määrättiin professori Altti Järvinen, silloin hammaslääkärinä Porissa. Kun liityin mukaan syksyllä 1923, oli alkuvaikeudet jo voitettu. Harjoituksia pidettiin teatteritalon pianohuoneessa. En muista sisäänpääsykokeista mitään muuta kuin että ilmoitin laulaneeni A. Törnuddin johdolla Raumalla ja Helan myöskin siirtäneen minut »Jo kulkue joutuvi» kohdan esille tulemiseksi I bassoon, tulin hyväksytyksi siihen.

Kaiken aikaa olen huomannut, että harjoituksissa käynti on osaamisen a ja o. Sääntöjä syntyi myöskin harjoituksissa käynneistä ja niitä myös valvottiin. Johtajalla oli mustakantinen vihko, johon kullakin kerralla vedettiin kruksi poissaolon ja myöhästymisen vuoksi, jos sellaisia sattui. Poissaolosta suoritettiin tutkimus. Hyväksyttyjä poissaolonsyitä oli juovuksissa olo tai kuolema. Ellei hyväksyttyjä syitä löytynyt, sanottiin »hyvästi ijäksi», mutta »yhtä hyvät välit».

Usein oli tietysti kuorolaisilla kotona perhejuhla, onnekkahan lapsen syntymän vuoksi erittäinkin. Nämä tapaukset otettiin myös huomioon kuoron johdon taholla. Niinpä muodostui sääntö seuraava: Kuorolainen saakoot harjoituksista 2 viikkoa lomaa pojan syntymän vuoksi ja 1 viikon loman tytön syntymän vuoksi edellytyksellä, että käy säännöllisesti harjoituksissa

tai harjoittelee kesän aikana.

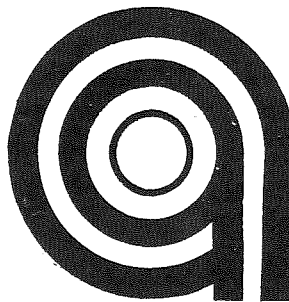
Konsertit pidettiin säännöllisesti syksyin kevään. Konsertin jälkeen oli aina karonkka jossakin paikkakunnan kapakassa. Yhteisen ruokailun lisäksi nautittiin myös virvokkeita. I bassolla oli tapana hankkia yhteisesti sellaiset. Ei kysytty etukäteen kuka halusi. Ei auttanut sekään, jos ilmoitti, ettei halua. Maksu perittiin kaikilta samanlaisena, jos käytti eli ei. Karonkat sisälsivät paljon ohjelmaa, puheita, laulua, kuvaelmia y.m. Kun puheenjohtaja suoritettuaan yhteenvedon laulukauden saavutuksista sekä hyvistä että vähemmän hyvistä ilmoitti: »Paska murheemme olkoon». TSM oli tyytyväinen.

H.Fr.

(Seuraavassa jatkoa, mikäli mahdollista).

LEIPOO LEIVÄN
HERKKUSUILLE

ONNIN LEIPOMO

ANTINASU & RATSULA PUKEE
ylle alle

JOKAMIEHEN SIVISTYSSANASTOA

A Laatinut Remprantti

a
aqua
akvaviitti
akvaviisiitti
akvatinta
akvarinta
akvatintti
akvavintti

kaiken alku, alfa
vesi
elämänvesi, janojuoma
kuiva tilaisuus
graafinen menetelmä
vesirinta
vesilintu
vesipää

B

baari
baaritiski
baaririski
bacardi
boheemi
bidé

juomapaikka
lasien pesu
rahatta baarissa
juoma, nautitaan colan kanssa
I tenori
jalkojen ja paitojen
pesuallas hotellissa

C

cola
champion
come back

juoma, nautitaan bacardin
kera
II basso, rautainen mestari
antaa ylen, paluu todellisuuteen

D

David
da
denaturoida
demokratia
diaré

keksi lingon
kyllä
pilata juoma
miten tahansa
varpusparvi

E

eliitti
eros
esiliina
esinahka

II basso
lähti lätkimään
kiusallinen henkilö
nahasta valmistettu näyttämön näköeste

F

fingerporillinen
fuusio
flirtti
fermaatti

naurettavan pieni ryyppy
rikkaiden avioliitto
hakkailu, flirtata esim. halkoja
kulaus vermuttia

gargantua

gini
gininen
gimma
groteski
gröönruusi

harjoitus
hasardi
herba

hobby

homo

idiootti
immuuni
impotentti
infernaalinen

jako
jytä
jaska
joliaalinen

kaaos
kapitalisti
kabinetti
karva

kasino
katastrofi
koloratuuri

konservi

lavemangi

G

jättiläinen, joka syntyi vasemmasta korvasta ja sanoi »kippis»
I basson suosima juoma
tshininen, esim. taivas
naispuolinen seuralainen
eriskummainen, II tenori
juoma PM-L:n historiasta

H

varustaa harjoilla
PM-L:n tuleva matka
naisten suosima juoma satamaan tulleissa laivoissa
esim. kuorolaulu ja oluen
juonti
ihminen

I

poliittinen vastustaja
ei ota
juonut liikaa
usein jytä aamuyöllä

J

papukaija, myös jako kahteen
helvetillinen meteli
naapurikuoron II basso
I basson tapaan

K

usein kuoron järjestäytyminen
kapin vaivaama, syö talia
pieni huone jossa saa huutaa
karvan verran, pieni mittayksikkö
ent. porilainen ravintola
diaré konserttilavalla
kololla varustettu, myös huu-
tava nainen
oluttölkki

L

matosatsi

latentti

liraus

loraus

vaatimattomuuteen verhoutu-
nut kyky
pieni mittayksikkö
vähän suurempi mittayksikkö

M

**Marjatta
makasiini
menuetti
minimaalinen
monologi**

naisen nimi, ilman marjoja
olutvarasto
ruokaseloste musiikin kera
vähän ehostettu
jalankulkija

N

**njet
naiivi
noblessi**

ei
uskoo laulavansa hyvin
II basso

O

**Olavi
optikko**

Olavi pyhä, kaunis nimi
Nordling

P

**paatos
palaaveri
paan**

II basson sooloesitys
kahden pullon kokous
preesens panna — verbistä
karjalaisittain

**panoraama
panodraama
parasiitti
patologinen**

yleisnäköala
hervittävä näytelmä
loinen — se toinen
sairaaloinen tila, seuraus parin
päivän iloista

**pax
persé
portieeri
puinti**

rauhassa pastilliksi
Persia, ranskaksi
tuttu kaveri, myös lennonjohto
laji suomal. viisiottelussa

Q

quorum

tarpeellinen osanottajamäärä,
esim. II-basson saunaillassa

R

**radeerata
radikaali
reportteri
republikaani
resurssi**

raaputtaa, kyhnyttää
kaalipää
stout, vahva mallasjuoma
tullimies
voimavarat, esim. juomat
matkalla
WC Italiassa

ritirata

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

HYVÄÄ JOULUA

ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
toivottaa Teille
maankuulujen
jouluruokien
valmistaja

SATAKUNNAN OSUUSTEURASTAMO

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

PORIN

**RAKENNUSTYÖ
OY**

Ojantie 14
Puh. 23722

Oy STARCKJOHANN & Co Ab

Opi oikea ajotaito

TERVETULOA KOULUUMME

Porin Keskus-Autokoulu Oy

Itsenäisyydenkatu 41 Puh. 13 617

AUTOKOULU

ILMARI MÄKINEN OY

Gallen-Kallelankatu 8

Puh. 13 266—13 262

KALALIIKE VELJEKSET MÄKINEN

Om. Pentti Mäkinen

KAUPPATORI JA KAUPPAHALLI

Puh. 12 149, 12 605

Konttori ja varasto

Säveltäjänkatu 16

tarjoaa äänenkirkastukseen hyvää lohta

saluuna
sanatorio
sangviininen
satraappi
spiritus

sosialisoida
siivellä

tuhma
tyhmä

uskalias

vedenheitto
weekend vampyyri

Yrjö
yerba
yrjöttää

äksiisi

öljy

juomapaikka
torikokouspaikka
peräti viininen
ääniviskaali
henki, spiritus forte, vahva
henki
ottaa omakseen
istua kaverin laskuun

T

yrittää
ei yritä

U

tulee II basson pöytään luvatta

V

laji suomal. viisiottelussa
kallis viikonloppu

Y

toiminnan mies, II tenori
pensasjuoma
voida huonosti

Ä

harjoittelu

Ö

mökäöljy, tunnettu juoma

Voitto Pohjola
JA KUMPP.

PORI - HELSINKI - TAMPERE - TURKU

Paperikauppa-alan ja lelujen
erikoistukkuliike

OFFSETPAINO, KIRJAPAINO JA -SITOMO

SYYSTEMPAUS KELLAHDEN »RUSTHOLLISSA»

92-vuotias Heikki solistina

Näinä päivinä, eli 29. 11. sivuutti ainoa PML:n mestarilaulaja Heikki Salokangas 92 vuotta. Harvapa tuossa iässä pystyy suoriutumaan yksinlaulusta niin hyvin kuin Heikki Kellahden Jokisella lauantai-iltana 10. marraskuuta.

Isäntäpari syksyn tempauksessa sai kukat kiitollisuuden osoituksena — eikä aiheetta, olihan ilta heidän kauniissa kodissaan laulajain mieliä virkistävä.

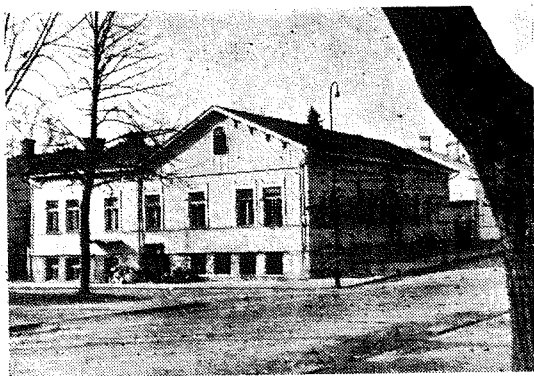

Ensi basson fiskaali

Eino Haapaniemi 70-vuotias

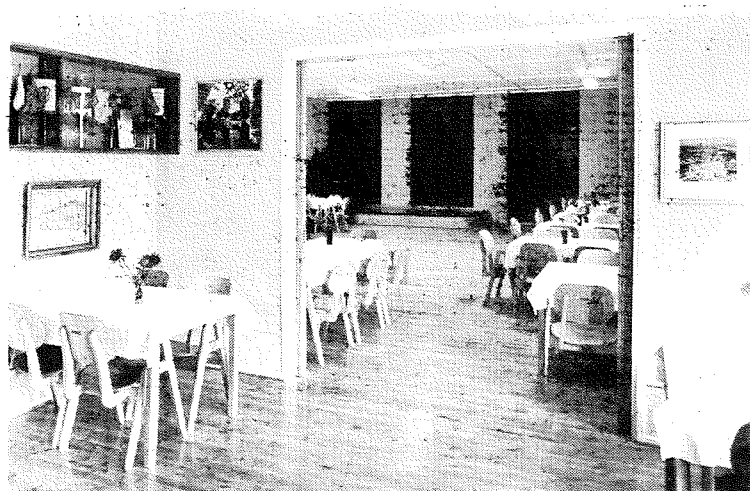
»Maailman parhaaksi fiskaaliksi» tunnettu Eino on toiminut tehtävässään koko Porin Mies-Laulun toiminta-ajan. Hän ei ole valittanut tehtäviensä vaikeutta paitsi silloin kun »Luonteri lepää». Kuoron isännänkin tehtäviä hän hoiti aikoinaan siltä osalta, mikä koski kuoron kiinteistön hoitoa, vuokrauksia sekä kellon vetämistä. Pomilan onnittelut.

PORIN MIES-LAULUN HUONEISTO ON KÄYTETTÄVISSÄ

- Juhliin
- Kokouksiin
- Näyttelyihin
- ym. tilaisuuksiin

VALOISUUTTA — TILAVUUTTA

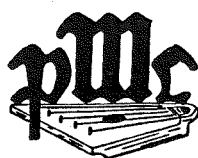

ILMAVUUTTA — VIIHTYISYYTTÄ

PORIN MIES-LAULU

Länsipuisto 27

Isännöitsijä puh. 13 506

POMILAN TOIMITUS:

Väinö Ojala, Matti Hakuni, Heikki Kujanpää,
Aarne J. Mäkinen, Seppo Nordling ja Erkki U.
Yrjänä.

Kansilehti: Olavi Jalkanen.

GUATEMALA

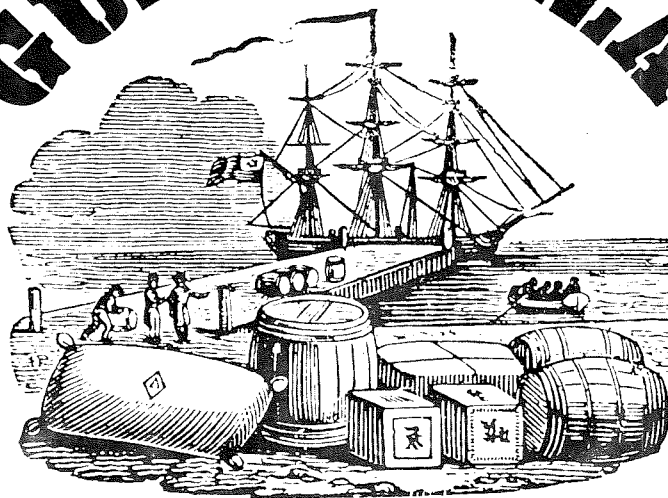
MIESTEN NAUTINNOT

- KAHVI
- LAULU
- JA NAISET

KAHVIN PITÄÄ OLLA
TIETYSTI ERIKOISEN HYVÄÄ

KAUPPAHUONE
LIPSANEN

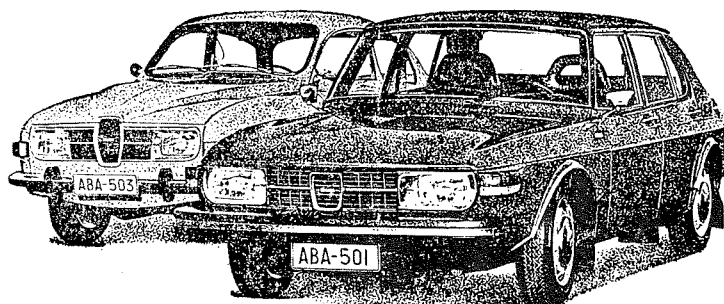
PORI

SEKOTTUS

SAAAB

1974

RVO ALTONEN
OY

PUH. 17 225, 16 642

PORIN OLUTTEHDAS OY · PORI · 1/3 l.
VALMISTETTU ALKON LUVALLA
TILLVERKAT MED ALKOS TILLSTÅND

MUSTA HEVONEN

Porin Oluttehdas Oy